

Tijd, Ruimte en Geweten

Preek door Ds. Göran Appelgren

Lezingen: Marcus 9:42-50; Hemel en Hel 198, 199; Goddelijke Liefde en Wijsheid 262; Goddelijke Voorzienigheid 118.

“En als je hand je laat struikelen, hak haar af. Beter is het verminkt het leven in te gaan dan in het bezit van twee handen aan te komen in de hel, in het vuur dat niet dooft.” (Marcus 9:43)

Inleiding

Alles in het Woord heeft te maken met ons geestelijk leven en hoe dat in de loop van de tijd verandert. En het Woord wordt gesproken door onze God Jezus Christus, die Liefde Wijsheid is. Zelfs deze harde woorden in de lezing van vandaag zijn vol van liefde en mededogen.

Deze preek is gebaseerd op die woorden en heeft te maken met tijd, ruimte en geweten.

Tevreden met het leven

Als je jong bent, is het heel normaal om verwachtingen van het leven te hebben. Als je oud bent, kijk je terug op het leven en denk je over veel dingen na. Jonge mensen hebben de hoop dat ze tevreden zullen zijn met het leven dat voor hen ligt. Oudere mensen zouden achterover moeten kunnen leunen en zeggen: “Ik ben tevreden met mijn leven.”

Dat is wat God voor ons wenst.

"Ieder mens is geschapen om eeuwig gelukkig te zijn. ... Deze staat van de mens is het einde van de schepping." (DP 324:6) "Vertrouw op de Heer (...). Schep vreugde in de Heer en Hij zal u geven wat uw hart begeert." (Ps 37:4)

De vraag is alleen wat uw hart begeert. Verlangt het naar wat behoort tot het koninkrijk van de Heer en het eeuwige leven, of verlangt het naar iets anders? De woorden van de Heer in de lezing uit Marcus van vandaag hebben met die vraag te maken.

De jongere kan vragen: “Hoe zal ik weten of mijn verlangens goed zijn?” De oude mens kan zeggen: “Ik ben er gekomen door veel keuzes te maken, en de Heer heeft me geholpen”. En het heeft te maken met tijd, ruimte en geweten.

Wat zijn de uitdagingen?

We weten dat we spiritueel gezien voortdurend uitdagingen tegenkomen en dat we het moeilijk vinden om ze aan te gaan. We weten dat dingen die we met onze handen kunnen aanraken, veel gemakkelijker te begrijpen en aan te pakken zijn. Als de motor van de auto niet goed werkt, weten we wat we eraan moeten doen, wijzelf of de vakbekwame monteur. We kunnen het zien. Als onze relaties met andere mensen niet soepel verlopen, is dat moeilijker om mee om te gaan. Het is niet zo gemakkelijk te definiëren.

En als het erom gaat te begrijpen hoe we ons spiritueel moeten verbeteren, is het nog ingewikkelder en ongrijpbaarder. De begrippen tijd, ruimte en geweten kunnen ons helpen.

Overwin

We hebben allemaal de ervaring vast te lopen op de verkeerde plaatsen. In een discussie realiseer je je dat je vastbijt in een positie die gewoon verkeerd is, maar je kunt het niet stoppen. Of we kunnen op een kruispunt staan waar we weigeren een ander door te laten

omdat we weten dat we gelijk hebben, maar in feite zou de hele puinhoop in een paar seconden weg zijn als we ons vastgelopen gedrag zouden loslaten. Dat is niet de manier om geleidelijk aan tevreden te worden met het leven.

Wat is het dan dat ons bindt aan die betekenisloze standpunten en houdingen? We moeten ons ervan ontdoen. De woorden van de Heer in de lezing van vandaag gaan daarover: "En als je hand je laat struikelen, hak haar af.... En als je voet je laat struikelen, hak hem af. ... En als je oog je laat struikelen, werp hem uit. (Marcus 9:43-47)

Hand, voet, oog beschrijven de drie niveaus van het leven - willen, handelen en denken.

Als we koppig vasthouden aan de dingen die een rechtvaardig leven in de weg staan en ze niet laten gaan, wel dan wordt het leven ellendig, want "wie twee handen, twee voeten en twee ogen heeft, gaat naar de hel, naar het vuur dat nooit uitgeblust zal worden, waar hun worm niet sterft en het vuur niet dooft." (Marcus 9:43-47)

Hoe belangrijk is het dan om het laatste woord te hebben in de discussie?! Om juist op het vastgelopen kruispunt te staan? Je kunt het invullen met je eigen voorbeelden die je geweten je nederig aanreikt. Dat is niet de manier om tevreden te worden met het leven.

Het is onze morele en geestelijke plicht zulke dingen te overwinnen en afstand te doen van dingen die niet in overeenstemming zijn met Gods wil en Zijn Wet, want het wegdoen van onzuivere zaken kan niet wachten. Het moet in dit leven gebeuren. Dan zullen we tevreden zijn met het leven. Na de dood is het te laat. "Waar de boom valt, daar ligt hij" (se GF 277 [b]; AC 7186) is een uitdrukking die in de Hemelse Leer meermalen wordt gebruikt. Het is een geestelijke wet waar we niet omheen kunnen.

We moeten ons voortdurend inspannen om die boom de richting te laten veranderen waarin hij gaat vallen. Weg van helse invloeden en in de richting van een hemelse invloed. En dit heeft te maken met tijd en ruimte - diepgaande filosofische begrippen die grote gevolgen hebben voor ons leven.

Tijd en ruimte

Laten we nu eens proberen te zien wat tijd en ruimte te maken hebben met de uitdagingen waarmee we in ons geestelijk leven worden geconfronteerd. Tijd en ruimte behoren tot de fysieke wereld en ons leven op deze aarde. De dimensie van de ruimte stelt ons in staat een voorwerp op een afstand te zien. Ik kan zeggen dat de afstand van mij tot de deur daar een X aantal yards of feet of meters is. De dimensie van tijd betekent dat het tijd zal kosten voor mij om naar de deur te lopen.

Maar de waarneming van de deur, het beeld van de deur in mijn gedachten hoeft de afstand niet af te leggen, en het kost geen tijd om het beeld van de deur in mijn gedachten aanwezig te laten zijn.

Laten we nu een ander voorbeeld nemen. We kunnen denken aan iemand die we heel graag mogen, maar die ver weg is. Gelukkig hoeven we de afstand niet af te leggen, de tijd te zien verstrijken en op de fysieke plaats van die persoon aan te komen voordat de goede gevoelens ons hart kunnen vullen. Nee, dat gebeurt meteen.

Waarom rent het kind?

En hier is een verdere gedachte daarover. Ik heb de volgende illustratie bedacht. Stel je een tweejarig meisje en haar moeder voor. De moeder is een dagje weg en oma past op het kind. Als de moeder weer thuiskomt, hoort het kind haar niet aankomen. Pas wanneer zij de deur opent naar de kamer waar het kleine meisje zich bevindt, ziet het meisje haar moeder.

Dat is wanneer de twee werelden elkaar ontmoeten, de fysieke wereld en de wereld van ons innerlijk leven. En dat is waar deze preek over gaat. Het kind rent in volle vaart naar haar moeder! Waarom? Waarom rent het meisje naar haar moeder? Het antwoord heeft te maken met tijd en ruimte. Er is als het ware een kunstmatige splitsing tussen het werkelijke leven van een mens en de wereld waarin wij leven.

Dus, wat gebeurde er toen het kind haar moeder zag? In gedachten en in het hart wilde het kind onmiddellijk haar moeder omhelzen, bij haar op schoot zitten en zo weer contact met haar maken na een lange dag. Maar "onmiddellijk" was onmogelijk. Het kind zou de hindernis van tijd en ruimte moeten overwinnen. Daarom rende ze in volle vaart naar haar moeder. De verbinding tussen de twee had al plaatsgevonden, onmiddellijk, voorbij tijd en ruimte. Wat overbleef was het overwinnen van die obstakels, tijd en ruimte. En rennen, in plaats van lopen, overwon sneller de hindernissen die de eeuwige wereld scheidde van de tijdelijke wereld.

Toen het kind haar moeder bereikte had de aardse werkelijkheid de geestelijke werkelijkheid ingehaald, namelijk de verbinding die zich reeds binnen die twee mensen had voltrokken.

Eeuwig leven

In de tekst van vandaag spreekt de Heer over "het leven" en "het koninkrijk van God". "Het is beter voor u om verminkt, ... kreupel, ... en met één oog het leven binnen te gaan". (Marcus 9:43-47) En natuurlijk heeft Jezus het over ons eeuwige leven, ons bestaan aan de andere kant van het graf. En in die wereld is er geen tijd en ruimte, maar er zijn wel toestanden en voortdurende veranderingen van toestanden:

"Allen die sterven en engelen worden, doen afstand van de twee ... eigenschappen van de natuur, namelijk ruimte en tijd; ... De voorwerpen van hun denken ... ontleen in het geheel niets aan ruimte en tijd ... ruimten en tijden liggen daar niet vast, zoals in de natuurlijke wereld, maar zijn veranderlijk naar gelang de toestanden van hun leven." (DLW 70)

We zijn er al

Zoals we al hebben gezegd, maken we met onze gedachten en gevoelens al deel uit van de geestelijke dimensie. En daarom is er een onzichtbare communicatie en verbinding met hen die aan de andere kant zijn, en in zekere zin met alle andere mensen op aarde.

"De geestelijke wereld is overal waar de mens is, en in geen enkel opzicht ver van hem vandaan. Ieder mens is, wat zijn innerlijk betreft, in die wereld, te midden van geesten en engelen daar; en hij denkt vanuit haar licht, en heeft lief vanuit haar warmte." (DLW 92)

Werkelijkheden zoals liefde en genegenheid tussen deze moeder en haar kind behoren tot een dimensie zonder enige belemmering. Maar omdat zij in deze wereld leven moesten er een paar seconden voorbijgaan voordat zij elkaar konden omhelzen.

Zowel dit als dat

Als zij in de geestelijke wereld waren geweest, had het kind niet hoeven te rennen. Na het eerste oogcontact zouden ze onmiddellijk zij aan zij hebben gestaan. Onmiddellijk. De engelen "hebben geen afstanden, en geen afstanden hebbende hebben zij geen ruimten, maar in plaats van ruimten hebben zij toestanden en hun veranderingen." (HH 192)

Zij die in gelijke toestanden zijn, zijn dicht bij elkaar. Het is een spirituele wet: "Ruimten in de hemel zijn eenvoudig de uiterlijke omstandigheden die overeenkomen met de innerlijke toestanden. ... Dit is ook de reden waarom de hellen geheel gescheiden zijn van de hemelen, omdat zij in een tegengestelde toestand verkeren." (HH 193)

In de geestelijke wereld is het onvermijdelijk. Je kunt niet voorkomen dat het gebeurt. Je moet zijn waar je wil en waar je verlangens zijn. Is dat een probleem? Is dat niet wat we willen? Het kind en de moeder ...? Nou, het zou het tegenovergestelde kunnen zijn. Het zou kunnen dat onze innerlijke toestand in overeenstemming is met helse begeerten en houdingen. Het spirituele geldt ook in dat geval. We kunnen nergens anders heen. Daarom spreekt de Heer deze schijnbaar vreemde woorden:

"En als je hand je laat struikelen, hak haar af.... En als je voet je laat struikelen, hak hem af. ... En als je oog je laat struikelen, werp hem uit. (Marcus 9:43-47)

Hoe aantrekkelijk de gedachte aan het kind en de moeder ook is, het is een feit dat het omgekeerde ook waar moet zijn. Waar het hart vol van is, zal de mens de hindernissen van tijd en ruimte willen overwinnen om te bereiken waar het naar verlangt. In een wereld zonder tijd en ruimte gebeurt dit onmiddellijk, en er is geen manier om er onderuit te komen. Het leven van een persoon is de wil, en het is de wil die het leven van de persoon regeert. En als die wil het kwade wil in plaats van het goede, zal de persoon in die richting worden getrokken. Als we dit overdenken, beseffen we dat tijd en ruimte een zegen zijn, een redding. Tijd en ruimte maken het mogelijk om te veranderen, omdat we onszelf dwingen om ons niet in helse valkuilen te storten.

Je kunt je niet inhouden in het andere leven

In het andere leven kan de dief zijn impuls om te stelen niet tegenhouden. De leugenaar kan zich niet weerhouden van het verspreiden van valse geruchten. De overspelige kan zich niet weerhouden zijn kunst van het verleiden voort te zetten. "Waar de boom valt, daar ligt hij." Het kind rent naar haar moeder, omdat het innerlijke leven van het kind liefde is, en het wordt aangetrokken door de liefde die de moeder voor haar kind heeft.

De listige mens daarentegen blijft steken in zijn gekonkel, omdat hij geen weerstand kan bieden aan het plezier dat hij vindt in die verwrongen vorm van levensstijl. En zoals het nu voor hem is, zo zal het ook voor hem zijn wanneer hij aan de andere kant wakker wordt. Uit de les van vandaag herhalen we het volgende: "Kwaad en valsheid wanneer zij bevestigd zijn, kunnen na de dood niet ontworteld worden; zij worden alleen ontworteld door middel van berouw in de wereld." (DLW 262)

Tijd en ruimte zijn een zegen voor een persoon die zich nog niet heeft omgedraaid, en wiens boom op weg is om in de verkeerde richting te vallen.

Twee kanten in één persoon

De geestelijke toestand van zo iemand kan als volgt worden beschreven: "Hij heeft een gevoel van genot in allerlei kwaad, zoals overspel, bedrog, wraak, godslastering, en andere soortgelijke dingen." (DLW 262)

De zegening, of genade, verbonden met tijd en ruimte is dat wij onszelf in twee helften kunnen verdelen. Een mens kan van binnen onsmakelijke begeerten hebben, maar tegelijkertijd naar buiten toe een fatsoenlijk uiterlijk vertonen. Wij denken niet dat het kunnen doen alsof een zegen is. Maar als we het bekijken vanuit een geestelijk positief perspectief, namelijk een situatie waarin we begrijpen dat we verkeerd hebben gedaan, dan kunnen we het zien als een zegen.

Het slechte is nog steeds bij ons, maar we hebben berouw en keren het de rug toe. We hebben het nog niet weggejaagd, en in feite worden we er nog steeds door aangetrokken. Voor de berouwvolle persoon is dit waar tijd en ruimte van pas komen, en het kan gezien worden als

een zegen. Tijd en ruimte geven ons de mogelijkheid om de twee kanten te zien, en vanuit één positie de andere kant te bestrijden. We dwingen onszelf om van de zonde weg te lopen, ook al trekt ze ons nog steeds naar zich toe.

Wanneer de leugenaar zijn gemene woorden van de tong voelt rollen, kan hij een andere kant van zichzelf ertussen laten komen en het tegenhouden. Wanneer de overspelige de gelegenheid ziet om te verleiden, kan zij haar impuls tegenhouden. We kunnen zien dat de Heer in zijn barmhartigheid ons een middel geeft om uit de val te stappen. We kunnen handelen naar wat we hebben ontdekt. Met de hulp van de Heer kunnen we een hand afhakken, een voet afhakken en een oog uitrukken en het leven en het koninkrijk van God binnengaan.

Tijdens dat proces zijn tijd en ruimte een zegen. We kunnen op twee plaatsen of in twee kamers tegelijk zijn, en vanuit de ene positie kunnen we vechten tegen de andere positie. Hak een hand af, een voet en ruk een oog uit, als je met iets slechts opgescheept zit.

Zichzelf dwingen

Het is een van de wetten van de Goddelijke voorzienigheid dat wij onszelf moeten dwingen het kwade te mijden. Dat is waar het afhakken en afwerpen voor staat. Door dit herhaaldelijk te doen raken we meer en meer los van de aantrekking tot slechte dingen. Maar dit gevecht is onmogelijk als we de Heer niet in ons leven uitnodigen. Hij is Degene die eens en voor altijd de hel heeft verslagen. Nu Hij dat gedaan heeft, zal Hij ons altijd verdedigen, als wij ons tot Hem wenden en Hem vragen ons te helpen.

Een echt geweten wordt geleidelijk in ons gevormd, wanneer wij werkelijk gebruik maken van het instrument dat ons gegeven is - om het kwaad te mijden als zonden tegen God. "Als de mens het kwaad niet schuwt vanuit een godsdienstig beginsel, omdat het zonden zijn tegen God, dan blijven de begeerten van het kwaad met hun genoegens toch bestaan." (DP 117:1) Als we het hulpmiddel gebruiken, zullen we geleidelijk worden losgelaten uit de greep die de hellen op onze gedachten en gevoelens hebben, en uiteindelijk zullen we volledig bevrijd zijn. Op deze reis hebben wij weliswaar een hand, een voet en een oog verloren, maar bedenk: "Het is beter voor u het Koninkrijk Gods binnen te gaan met één oog, dan twee ogen te hebben, om in het helse vuur geworpen te worden, waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt." (Marcus 9:47-48)

De praktijk in deze wereld

"Het koninkrijk Gods binnengaan" is binnengaan in een gezegende staat. We kunnen dezelfde beeldspraak gebruiken als in het begin om het te beschrijven - het kleine meisje dat haar moeder ziet. Deze spontane uiting van liefde en verlangen naar goede relaties is wat de Heer voor ons wil. En dit is onze bestemming. Als we samenwerken met de Heer zal het gebeuren. Daar kunnen we zeker van zijn, en daarom hoeven we niet bang te zijn voor de donkere momenten die ons zullen treffen.

Telkens als we ons inspannen en die aantrekking tot slechte dingen afzweren, "houwen we de hand af die ons doet zondigen, of de voet, of rukken we het oog uit" (Marcus 9:43-47), en dan zijn we op weg naar het koninkrijk van God. Tijd en ruimte en geweten staan ons toe die weg te gaan, weg van wat hels is en naar wat goed is, stap voor stap.

Conclusie

Jonge mensen hebben de hoop dat ze tevreden zullen zijn met het leven dat voor hen ligt. En de Heer heeft gezorgd voor tijd en ruimte en geweten, zodat zij kunnen leren zich los te maken van helse begeerten en te kiezen voor goede.

Oudere mensen zouden achterover moeten kunnen leunen en zeggen: Ik ben tevreden met mijn leven.

Zij hebben gezien hoe de Heer hen door deze wereld van tijd en ruimte leidt, en zij zien hoe zij - met Zijn hulp - zich van de hel hebben losgemaakt en voor het goede hebben gekozen. De Heer wil voortdurend al het goede voor ons. Ons deel is naar Hem te luisteren en naar ons geweten te handelen. Hij heeft ons de wereld van tijd en ruimte gegeven om het uit te werken! Het geweten dat ieder van ons heeft, bepaalt hoe wij ons in die tijd en ruimte bewegen:

Want God, de Heer is een zon en een schild. Genade en glorie schenkt de Heer, zijn weldaden weigert hij niet aan wie onbevangen op weg gaan. Psalm 84:12

Amen!

Markus 9:42-50

Maar wie een van deze kleinen die geloven, zal laten struikelen, voor hem is het beter als er een molensteen om zijn hals hangt en hij in zee geworpen wordt. En als je hand je laat struikelen, hak haar af. Beter is het verminkt het leven in te gaan dan in het bezit van twee handen aan te komen in de hel, in het vuur dat niet dooft. En als je voet je laat struikelen, hak hem af. Beter is het kreupel het leven binnen te gaan, dan met twee voeten in de hel geworpen te worden, waar hun worm niet sterft en het vuur niet dooft. En als uw oog je laat struikelen, werp het uit. Beter is het dat je met één oog in het koninkrijk Gods binnenkomt dan in het bezit van twee ogen in het helse vuur geworpen te worden - waar "hun worm niet sterft en het vuur niet dooft. Smaakloos zout is waardeloos "want iedereen zal met vuur gekruid worden, en elk offer zal met zout gekruid worden. Zout is goed, maar als het zout zijn smaak verliest, hoe zult gij het dan kruiden? Heb zout in uzelf, en heb vrede met elkaar.

Hemel en Hel, nr 198, 199:

Hoewel er in de hemel ruimten zijn zoals in de wereld, toch wordt daar niets afgerekend in overeenstemming met ruimten maar in overeenstemming met toestanden; en bijgevolg kunnen ruimten daar niet worden gemeten zoals in de wereld, maar kunnen zij alleen worden gezien vanuit de toestand en in overeenstemming met de toestand van de innerlijken daar. (198) De voornaamste en allerbeste oorzaak hiervan is dat de Heer bij iedereen aanwezig is in de mate van zijn liefde en geloof, en dat het in overeenstemming met de aanwezigheid van de Heer is dat alle dingen dichtbij of veraf lijken, want van hieruit worden alle dingen in de hemelen bepaald. (199)

Goddelijke Liefde en Wijsheid, nr. 262:

Op grond van de reactie die vanaf de geboorte in de mens is, handelt de natuurlijke geest of de mens, wanneer hij zichzelf en de wereld boven alles liefheeft, tegen de dingen die van de geestelijke geest of de mens zijn. Dan heeft hij ook een gevoel van genot in allerlei kwaden, zoals overspel, bedrog, wraak, godslastering en andere soortgelijke dingen; ... Dit doet hij in

zijn geest, en in het lichaam voor zover hij met anderen durft te spreken vanuit zijn geest zonder vrees voor het verlies van reputatie als middel tot eer en gewin. Wanneer de mens zo is, sluit hij geleidelijk de geestelijke geest steeds meer af. ... Daarom kunnen kwaad en valsheid, wanneer zij bevestigd zijn, niet ontworteld worden na de dood; zij worden alleen ontworteld door middel van berouw in de wereld. [SEP]

Goddelijke Voorzienigheid, nr. 118:

De mens moet als van zichzelf het kwaad uit de uiterlijke mens verwijderen [omdat] niemand kwaad als zonden kan schuwen om er een innerlijke afkeer van te hebben, behalve door ertegen te strijden, en als iemand kwaad schuwt om welke reden dan ook, behalve dat het zonden zijn, schuwt hij het niet, maar verhindert hij alleen dat het voor de wereld verschijnt.